

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto III.

V Celovec 10. julija 1884.

Št. 13.

Deželni zbor za Koroško.

V.

Kaj hoče pa naša stranka?

Naša, to je, slovenska in nemška katoliška (konservativna) stranka ima zapisano na svoji zastavi: „Vse za vero, cesarja in domovino!“ Že te besede nam povejo, kaj naša stranka hoče.

1. Vse za vero. Mi smo katoliški kristjani. Tisto vero, ki smo jo prejeli od svojih starišev, hočemo ohraniti za se in za svoje otroke. „Conservare“ (reci „Konservare“) je latinska beseda in pomeni „ohraniti“, in ker hoče naša stranka ohraniti, kar je dobrega, zato se imenuje ohranujoča ali pa „konservativna“ stranka. Ta stranka je razširjena po vseh deželah in med vsemi narodi. Ker pa mi slovenski konservativci branimo ob enem tudi pravice slovenskega naroda, zato nas imenujejo tudi „slovensko-konservativno“ ali sploh „slovensko stranko.“ Ravno ker liberalci malo marajo za vero in še mladino tako podučujejo, zato mi ne moremo ž njimi hoditi.

Kdo je kriv, da na Koroškem tako duhovščine zmanjkuje? Liberalci, kateri že v mlada srca pokladajo seme nevere in mrzenja do duhovskega stanu, tako da naši študenti nočejo stopati v duhovna semenišča. Če mladi ljudje vidijo, kako liberalni listi neprenehoma obirajo duhovnike in liberalni vsak najmanjši pezdir najdejo, zato se pri njih vsak najmanjši pezdir najdejo, zato se v vsak boji, v ta stan stopiti. Mi hočemo, naj bi bile šole na krščanski podlagi osnovane, da bi izgojevale dobre kristjane in zveste državljane. Mnogi liberalci pa, kakor sami v cerkev ne hodijo, za vero ne marajo, bi tudi najrajši videli, ko bi se v šolah nič ne učilo krščanskega nauka. Zato ž liberalci ne moremo hoditi, njihovih mož za poslanec voliti ne smemo.

2. Vse za cesarja. Mi smo zvesti Avstrijanci. Slovenci se zoper cesarja še nikoli spuntali niso; pač pa so ga vedno branili, in slovenski sinovi so na vseh bojiščih že potoke krvi prelili za Avstrijo in za cesarja. Nemški liberalci nas obrekujejo, da nismo zvesti Avstrijanci. To je pa grda, nesramna laž. Mi nočemo nobenega drugega cesarja, ko našega avstrijskega. Mi Slovenci želimo dobiti enake pravice z Nemci. Da jih še nismo dobili, tega niso krivi svitli cesar, to dobro vemo, ampak tisti nemškoliberalci, ki se na vso moč zoperstavljajo sedajni vladi, da ona ne more vsega storiti, kar bi rada. Med nemškimi liberalci se pač

najdejo taki, ki močno škilijo čez nemške meje, in bi celó radi, da bi se naš cesar uklonil pred pruskim kraljem, kateri si je zdaj pridjal ime „nemškega cesarja“.

Mi smo dobri Avstrijanci in hočemo močno Avstrijo. Ravno zategavoljo pa se poganjamo za to, naj bi se dale vsem narodom enake pravice, kajti Avstrija bo le potem močna, kedar bodo vsi njeni narodi zadovoljni. Sam cesar in sedajna vlada sta obljubila, dati vsem narodom enake pravice.

3. Vse za domovino. Mi hočemo srečno domovino: ona bo pa le potem srečna, če bodo ljudje na njej srečni.

Za kmečki stan se poteguje naša stranka že od nekdanj. Na Kranjskem se je zemljišni davek precej znižal, ker so imeli domače Slovence za cenilne može, kateri vedo, kako malo kmečko posestvo v naših časih nese, odkar se vozi žito iz Ogerskega in Amerike. Na Štajerskem pa je ostal visok gruntni davek, pravijo, da so nemškutarji zemljišča prévisoko cenili. Da naša stranka kmetu dobro hoče, to se je pokazalo posebno na Kranjskem: komaj so Slovenci zmagali pri volitvah, precej so sklicali zbor ali enko v Ljubljano, ter se posvetovali, kako pomagati kmetu. Kaj so sklenili, smo v „Miru“ že povedali, namreč: naj se zabrani razkosavanje in preceno prodajanje kmečkih gruntov po dražbi; naj se napravi kmetijska in viničarska šola; naj se že v malih šolah otrokom nekoliko pové in pokaže od kmetovanja, da dobijo več veselja za svoj poklic; naj se zabrani prehudo žganjevitje in prodajanje špirta, ki mori naše ljudstvo; naj se, ako mogoče, napravi banka, ki bi prevzela kmečke dolgove, naj se zmanjšajo štempeljni, in še mnogo tacega. Najhuje tlačijo kmeta dolgovi. Štajerski kmetje imajo 200 milijonov, kranjski 50, in koroški 50 milijonov intabuliranega (uknjiženega) dolga; postranski dolgovi, ki niso uknjiženi, tukaj še prišteti niso. Cesarski davek ni tako velik, kakor so obresti od dolgov. Če hočemo tedaj kmeta rešiti, moramo postaviti čisto prenarediti. Največ se kmetje s tem zadolžijo, da morajo bratom in sestram izplačevati prevelike dote. Sedajni minister Taaffe je že obljubil, da bo predložil državnemu zboru čisto novo postavo za kmete. Pri tem ga morajo podpirati tudi deželni zbori. Dokler bodo pa liberalci vladali na Koroškem, tako dolgo se koroški kmetje ne smejo nadejati, da bo deželni zbor kaj storil za nje. Kajti liberalci so zvezani z bogataši in morajo za tiste govoriti, za kmeta, posebno za slovenskega, jim ni dosti mar.

Naša stranka želi nadalje, naj bi se županom bremena olajšala, naj bi več pisarije gospodje sami opravljali, ker so za to učeni in tudi plačani. Potem pa naj se naredijo male občine, ktere župan tudi brez pisarja lahko oskrbuje.

Mi želimo, naj bi se politična oblast zopet zvezala s sodnijsko, da bi bila sodnik in komisar oba v enem kraju in v eni hiši, da ne bi kmeta odpravljali iz ene uradnice v drugo. Tudi želimo, naj bi sodniki sami delali pravico, naj bi kmetov ne zavračali k advokatom in notarjem, kateri so predragi za revnega kmeta.

Tudi nam ni prav, da je po naših uradnih za vsako malenkost toliko nepotrebnih pisarij. Dostikrat se kaka reč lahko ustmeno opravi brez vseh pisarij. Več ko je nepotrebnega pisarenja, več je treba pisarjev in uradnikov, in te mora ljudstvo plačevati. Če mora že nekaj ljudi ob naših stroških živeti, potem bi že rajši videli, ko bi se nastavilo več žandarjev, da bi bil človek vsaj varen, kajti potepuhov je na deželi zmirom več, in župani nimajo proti njim skor nobenega orožja.

Mi hočemo nadalje, naj bi vsi uradniki, ki imajo s slovenskim ljudstvom opraviti, znali naš slovenski jezik. Žalostno je, če sodnik ne zna govoriti z ljudmi v njihovem jeziku; lahko pride slovenski kmet v škodo, če tolmač njegovih besed ne zastopi prav dobro in jih tolmač narobe, kakor se lahko zgodi. Tolmača je treba tudi plačati, naj je že pri uradnji, ali pa če ga seboj pripeljemo.

Mi želimo slednjič, naj bi bile šole dobro osnovane.

Skušnja uči, da se otrok malo ali nič ne nauči, ako se mu razkladajo reči v tujem jeziku. Zato so Nemci pametni in imajo za svoje otroke trdo nemške šole. Kaj bo ubogi slovenski otrok zastopil nemškega učitelja, dokler je še le kakih 6 ali 7 let star, in še komaj „ata“ pa „mama“ po slovensko poklicati zna? V takih šolah hodijo otroci po osem let v šolo, pa še v svojem maternem slovenskem jeziku brati ne znajo! Ali ni škoda za dragi čas in za lepe denarje, ki jih za šole plačujemo? Mi pa želimo, naj bi se slovenski otroci tri ali štiri leta podučevali po slovensko, in kedar bi enkrat znali po slovensko moliti, brati in pisati, potem naj bi se začelo z nemščino, tako bi se naučili slovensko in nemško. Kjer se pa precej v prvem letu z nemščino začne, tam otrok slovensko skor pozabi, nemškega se pa tudi ne nauči, tako da nobenega jezika ne zna prav dobro. Tak v poznejših letih ne more nič brati in se dalje učiti in omikati, kajti slovensko brati se ni učil, nemško brati zna, pa ne zastopi, kaj bere. Naša misel je taka, da kmet ne živi od nemščine, ampak od tega, kar pridela, od žita in živine. Kdor pa po vsej sili hoče, naj bi se njegov sin nemško naučil, naj ga dá v kako mestno šolo ali pa za en par let na Nemce v službo, tam se bo res nemško naučil. V naših malih šolah na deželi pa se nobeden ne bo naučil prav nemško. Če se pa le nekaj besed nauči, tiste kmalo spet pozabi, in tako nema od šole nobenega dobička. Male šole po deželi niso za to, da bi se otroci nemško učili. Ko bi šole samo za to bile, potem bi Nemci ne potrebovali nobenih šol, ker njihovi otroci že iz doma nemško znajo. Male šole so pa le zato, da se otroci naučijo moliti, brati, pisati

in rajtati (računati); in če je mogoče, naj se otrokom še kaj pové od kmetijstva, od živinoreje, od sadje-reje, od zemljepisja, od zgodovine ali povestnice itd. Te nauke bo pa mali otrok še potem težko zastopil, če se mu razložijo v domačem, slovenskem jeziku; če se mu pa razkladajo po nemško, je škoda za pljuča ubozega učitelja, otroci ga ne bodo razumeli.

Verjemite nam, ljubi Slovenci, ko bi mi vedeli, da vas bo nemščina srečne storila, potem bi mi sami pisali za nemške šole. Mi pa v Celovcu vsak dan vidimo dosti beračev, ki morajo kruha prositi, čeravno nemško znajo; zato smo prepričani, da vas nemščina ne bo zveličala; ampak le to vas bo storilo srečne, ako znate dobro kmetovati, ako znate izrežati lepo živino, ako se varujete žganja in pijančevanja, ako se varujete dolgov, in če jih že imate, ako se jih otresete in s svojim premoženjem varno in pametno ravnate. Poln hlev, polna kašta, lepe njive, lepi travniki, hiša brez dolga. — verjemite Slovenci, to je boljši, kakor nemško znati in po svetu kruha prositi!

Slovenci! zdaj ste slišali, v kakem duhu hočejo delovati naši možje; ne poslušajte prilizjenih nemškutarjev: zaupajte le slovenskim možem, kajti le ti imajo pravo ljubezen do vas. Pri volitvi bodite korenjaki in volite le tiste možje, ktere vam bo „Mir“ priporočil!

VI.

Ali mi res kalimo deželni mir?

Brali ste zdaj, ljubi Slovenci, kako lepe in poštene reči mi zagovarjamo, tako za sv. vero, kakor za cesarja in državo, kakor tudi v korist in blagor slovenskega ljudstva. Ali je res, kar naši nasprotniki v enomer trobijo med svet, da mi ljudstvo hujskamo in da kalimo deželni mir? Vselej, kedar so kake volitve, in tudi pri drugih priložnostih, motijo nemški liberalci slovensko ljudstvo s tem, da jim pravijo: „Mi Korošci moramo v miru med seboj živeti. Ne poslušajte tistih, ki vas hujskajo in šuntajo zoper Nemce!“ Nemški liberalci namreč koroški „mir“ tako zastopijo, da morajo Slovenci molčati, kakor miš, da morajo zmirom le to hvaliti, kar liberalci govorijo, sami pa ne smejo razodevati svojih želj in potreb. Naš „Mir“ nikoli ni hujskal in šuntal zoper Nemce, nikoli vam ni rekel, da morate Nemce sovražiti; ampak on le to pravi, da imajo Slovenci po postavi take pravice, kakor Nemci, zato naj se jim tudi v resnici dajo. Da nas bote ložej zastopili, vam hočemo povedati to-le priliko: Enkrat je bil oče, ki je imel dva sina. Ko je pa oče brez testamenta umrl, polastil se je starejši sin celega premoženja, mlajši sin je pa moral pri njem služiti za hlapeca. Mlajši brat je mislil, da mora tako biti in se ni pritožil. Nekterim ljudem se je pa mlajši sin smilil, zato so mu rekli: „Ti si neumen, da pri bratu za hlapeca služiš, on pa dobro živi in očetovo premoženje zapravlja; saj imaš ti ravno tako pravico do premoženja, kakor tvoj brat.“ Mlajšemu bratu se je začelo zdaj v glavi svitati in tirjal je brata za svoj delež. Starejši brat je bil pa strašno hud in je rekel: „Do zdaj sva zmirom lepo v miru živela, kdo te je pa nahujskal zoper mene? Ne poslušaj takih šuntarjev in delaj za

hlapca naprej, tako bova lepo v miru živela, kakor ves čas poprej!“ Mlajši brat pa se ni dal potolažiti in je šel k sodniku. Pred sodnikom je starejši brat tako govoril: „Do zdaj sva z bratom vedno v lepem miru živela, jes sem bil gospodar, on pa moj hlapec. Zdaj so ga pa nekteri ljudje nahujskali, da me je začel tirjati za očetov delež. Prosim vas, gospod sodnik, da te ljudi kaznujete, ker so brata našuntali zoper mene; bratu pa ukažite, naj se odpove svojih pravic in naj mirno naprej služi!“ Sodnik pa je rekel: „Ljubi moj, mlajši brat ima tiste pravice, kakor ti. Če mlajšega brata gojlfamo za njegovo dedščino (erbščino), potem ne bo nikoli miru; ampak še le potem bo pravi mir, kedar mu izplačaš njegov delež, do kterega ima pravico.“ Starejšemu bratu ni nič pomagalo, on je moral bratu izplačati, in ta si je potem kupil sam svojo hišo, in ni bil več hlapec. Nekaj časa se je starejši brat kisto in grdo držal, ter z bratom ni spregovoril. Pozneje pa se je vendar spravil z njim in bila sta spet prijatelja do smrti. — Starejši brat je Nemeec, mlajši pa Slovenec. Ali se pravi to šuntati in hujskati, če smo mi Slovencem povedali, da imajo po postavi enake pravice z Nemci? Mi Slovencem ne učimo, naj bi Nemee sovražili, ampak le to pravimo: dajte Slovencem tiste pravice, ktere jim daje postava, in ktere so jim obljubili sam svitli cesar in vlada; potem bo pa mir v deželi, in to bo pravi mir, ker bodo Slovenci videli, da imajo ravno toliko veljave, kakor Nemci. Ta „mir“, kterega nam nemškutarji ponujajo, je tisti slabi „mir“, o kterem je klical že prerok Jeremija „mir, mir, pa ni miru!“ Tako namreč tolažijo ljudstvo krivi preroki.

Slovenci, ne pustite se motiti nemškutarjem, poslušajte svoje prave prijatelje in volite tiste poslanca, ktere vam bo „Mir“ priporočil!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Deželni odbor in šolske zadeve.) Za Gornjeavstrijsko in Štajersko je gosp. naučni minister izdal ukaz, „da ako prosijo vsi odbori vsolanih občin za postavne olajšave, da se te olajšave morajo dovoliti, akoravno so se otroci v šestih letih le malo naučili. Gosp. minister pravi, da tega § 21 šolske postave od 2. maja 1882 ne tirja.“ Obe deželi — Gornjeavstrijska in Štajerska — ste tega ukaza srčno vesele in gosp. ministru hvaležne, — deželna odbora, v kterih sedijo zaigrani liberalci, sta strašno jezna in huda. V Linci na Gornjeavstrijskem sta oba deželna odbornika zavoljo tega izstopila iz deželnega šolskega sveta.

V Gradci na Štajerskem je pa deželni odbor zoper to ministersko naredbo vložil pritožbo. Tako malo marajo liberalni deželni odbori za prošnje, želje in potrebe ubogih kmetov, ki svoje bolj odraščene otroke živo potrebujejo doma pri svojih opravilih.

Kako se naš Koroški odbor obnaša zastran šolskih olajšav, ni znano, — zastran učnega jezika v ljudskih šolah pa si je pridobil takih pravic in oblasti, kterih poprej še ni imel nikoli.

Iz „Celovčanke“ — Klagenfurter Zeitung —

smo zvedeli, da naš deželni šolski svet tiste prošnje, v kterih Slovenci prosijo za slovenski učni jezik pošilja in izročuje deželnemu odboru, naj da on svoje misli izreče, ali se prošnja naj odbije ali usliši. V našem deželnem odboru pa sedijo prvaki nemških liberalcev in se lahko že poprej razvidi, kaj in kako naš deželni odbor odgovarja. To pravico in oblast si deželni odbor menda pripisuje po §. 6 učne postave od 14. maja 1869. Ta §. 6 pa le pravi, „da ima deželni šolski svet po zaslišanju onih, ki šolo vzdržujejo, zastran učnega jezika odločevati.“ V tem §. 6 od deželnega odbora ni ne duha ne sluha; zatorej deželni šolski svet leta 1869 zastran učnega jezika ni popraševal deželnega odbora, ampak krajne šolske sovete in zatorej je do letos deželni šolski svet take prošnje reševal sam po zaslišanju krajnih šolskih svetov. Še nismo nikoli in nikjer brali ali slišali, da se §. 6 razklada v tem duhu, da se jemlje šolskim občinam, ki nosijo zastran ljudskih šol tako težka bremena, še ta pravica, da se morajo zaslišati zastran učnega jezika. Tudi postane po tem takem deželni odbor, ki pošilja dva odbornika v deželni šolski svet, v svojej zadevi stranka in sodnik. Zatorej trdimo, da §. 6 učne postave tako razkladati ni v duhu in po volji postavodajalca, ampak da je prisiljeno in nepravdo.

Iz Celovca. (Slovenski jezik je vendar tudi potreben!) Pri deželni vladi v Celovcu je razpisana služba kancelista. Pristavljeno pa je: Posebno priporočila prosileca, ako zna slovensko. Kaj porečejo na to tisti Slovenci na Koroškem, ki imajo trdo nemške šole? Ali ne bojo enkrat spoznali, kako škodujejo svojim otrokom, da se ne pritožijo zoper take šole? Na Kranjskem in Štajerskem imajo take šole, da se študenti naučijo obeh jezikov, nemškega in slovenskega, zato pa tudi študenti iz takih šol veliko ložej dobijo službe. Na Koroškem pa so take šole, da še slovenski sinovi pozabijo svojo slovensčino in jo le še za silo lomijo. To je pa le njih lastna škoda! Niso potem za drugam, ko za nemške kraje, tam je pa študiranih ljudi tako že dosti. Slovenci, prevdarite te besede!

Iz Celovca. (Odgovor g. Mačniku.) Le neradi se pečamo in pripravimo s časnikoma, ki ju piše g. Mačnik. Kajti njegova surova pisava je razupita po celi deželi. Vendar se nam je zdelo, da zdaj pred volitvami ne smemo prezirati njegovih bojnih klicov. Kajti nemškutarji po deželi prežvekujejo to, kar v teh listih berejo, in s tem motijo slovensko ljudstvo.

Kjer Mačniku dokazov zmanjka, jame s kolom protiti, pa tudi laž in obrekovanje sta mu dobro došlo orožje. Ali mar ni to grdo obrekovanje, kar piše v „Freie Stimmen št. 22“, ko pravi: „Kanzel und Beichtstuhl, ja sogar die Schulen werden durch diese fanatische Agitation der Priester entweiht!“ (Duhovniki zlorabijo prižnico in spovednico, in še celo šolo za to strastno agitacijo). Da je vse to laž, nam ni treba dostaviti. Čudno je to, da ravno taki ljudje, ki nikoli ne gredo k pridigi ali pa k spovedi, da ravno taki vse dobro vedó (?), kaj duhovniki pravijo na prižnici ali pa v spovednici! Taki pa, ki res hodijo k pridigam in k spovedi, pa nič ne vedó, da bi duhovniki na prižnici ali v spovednici govorili o politiki; toliko menj pa v

šoli, kjer so liberalci gospodarji. Ko bi tako pisal drug mož, bi ga prijeli za besedo in rekli: dokazi! Od Mačnika pa kaj takega zahtevati ni, saj je znano, da kar tje v en dan zabavlja, kar Nemeec imenuje „Pauschalverleumdung.“

V istem članku pravi M., da je njegova (liberalna) stranka močnejša in da ima hujše orožje, vendar pa nam proti z „ojstro, brezobzirno“ vojsko („einen schneidigen Krieg, in welchem es keine Rücksichten mehr gibt — kdaj so neki še kak ozir jemali? — eine vernichtende Energie“ itd.) Če je liberalna stranka tako močna, kakor se hvali, čemu potrebuje tako srditih bojnih klicov?

V „Bauernzeitung“ št. 12 pa prinaša M. spet slovenski članek, v katerem prebrača take kozolce, da človeku kar slabo prihaja, če bere njegove bedarije. On pravi, da „paverski stan bi imel biti spoštovan in zavarovan z dobrimi postavami.“ Kdo drugi pa zaničuje slovenskega kmeta (den „windischen Tosten“), kakor nemški liberalci? in kdo drugi je naredil slabe postave za kmeta, kakor spet nemški liberalci?

M. pravi nadalje, da so liberalci rešili kmeta tlake in desetine. Zakaj pa M. še tega ne pove, kdo je tlako in desetino upeljal v slovenskih deželah? Sv. Ciril in Metod nista zidala gradov, nista upeljala tlake in nista pobirala desetine. Ona sta slovensko ljudstvo lepo učila in zato ju je slovensko ljudstvo ljubilo in kar kupoma teklo za njima. Naša slovenska duhovščina dela po izgledu sv. Cirila in Metoda: ona dela za časno in večno srečo slovenskega ljudstva, neznosnih bremen pa ljudstvu nikoli ni nakladala. Zato se pa tudi slovensko ljudstvo od svojih duhovnikov ločiti ne pusti! Tista mrzla sapa, ki nam je prinesla tlako in desetino, je prišla od tiste severne strani, za katero se g. Mačnik toliko poganja, čeravno njegovo ime vraga, da njegovi pradedi niso bili nobeni nemški vitezi, ampak ubogi slovenski tlačani! Da se je kmet zopet osvobodil, to ni zasluga samih nemških liberalcev. Kmetje na Štajerskem, Kranjskem in Hrvaškem so se že od nekada poganjali za svojo svobodo, kakor priča zgodovina. Tudi so l. 1848 slovanski Čehi v Pragi najprej začeli delati na to, da se kmet osvobodi. M. pravi, da se mora v naših časih kmet več učiti, ko poprej, ako hoče izhajati. To pravimo tudi mi, pa mi trdimo in to po pravici, da se kmet v nemških šolah nič ne nauči, da mora biti šola slovenska, po tem se bo več naučil. Tisti pa, ki mu tiščijo in vsiljujejo le nemške šole, nemške bukve in časopise, ravno ti delajo na to, da kmet ostane neveden, ker nemškega berila ne zastopi, slovenskega berila pa mu liberalci ne privoščijo! Samo zdaj pred volitvami piše Mačnik tudi slovensko, potem bo pa svojo slovenščino spet zakopal za toliko časa, da pridejo spet nove volitve.

M. pravi, da slovenski kmet mora znati nemško, ker Nemeem svoje blago prodaja ali pa od njih kupuje. To je čudno; naj Slovenec prodaja ali naj kupuje, zmirom je on tisti, ki se naj uči družega deželnega jezika. Saj bi tudi Nemci potrebovali slovenščino, kedar s Slovenci kupčijo delajo, pa vendar se nikoli ne sliši, da bi se tudi v nemških šolah kaj slovenskega učilo. V celi Koroški deželi je ni

nobene nemške občine, ktera bi svoje šolarje silila, naj se nekaj ur na teden učijo slovensko. In vendar bi bilo to potrebno! Celovčani bi slabo shajali brez slovenskih kmetov: kako pa je to, da oni svojim otrokom ne privoščijo celo leto ne ene ure slovenskega poduka? M. piše: „tiste krajcarje, ktere paver za šolo plača, plača on le za blagostanje in srečo svojih otrok, — kdor hoče otrokom šolski poduk vzeti, je sovražnik paverskega stanu.“ Mi pa pravimo: To niso krajcarji, ki jih plačujemo za šolo, to so krvavi goldinarji, in sicer 338.000 goldinarjev na leto in zraven še obresti za šolske palače! zato pa tudi hočemo, naj bo šola dobra, da bo res kaj dobička od nje. Prav smejeti smo se morali, ko smo brali, kako M. omiluje kranjske kmete, in pravi, da morajo svoje prešiče kupčevalcem prodajati prav po ceni, zato ker nemško ne znajo in ne morejo prešičev sami voziti v Celovec. Ali bo mar vsak kmet svojega prešiča sam v Celovec peljal ali gnal? 20 gld. bo za njega dobil, 10 gld. bo pa med potjo potrošil; to bo lep dobiček! Gosp. M. naj ne bo v skrbi za kranjske kmete! Oni dobro vedó, po čem je cena in prodajajo prešiče na živo vago. Barantavec mora vesel biti, da on sam v zgubo ne pride, Saj kmetje so še veseli, če barantavci ali kupčevalci pridejo, ker takrat navadno s ceno poskočijo, če pa barantavec ni, morajo prešiče domačim krčmarjem bolj po ceni dati. Da bi pa kmet svojo robo, naj bo že prešič ali vol ali krava moral v zgubo ali na pol zastonj prodati samo za to, ker nemško ne zna, s takimi pravljicami naj nas pusti Mačnik le pri miru. Slovenski kmetje niso tako zabiti in neumni, kakor M. misli, oni že vedó, po čem je kup te ali druge reči; posebno pa so Kranjci rojeni kupčevalci. Sicer pa tudi nemški kmetje ne gonijo svoje živine sami na Tirolsko, v Švico, in na Francosko, ampak jo prodajajo barantavcem.

M. piše: „Naši slovenski deželani zamorejo tedaj z rokami ošlatati, kako potrebna da je nemška „špraha“. Mi pa mislimo, da je tudi g. M. „z rokami ošlatal“, kako potrebna je na Koroškem slovenska „špraha“, ker je še on svojo „Bauernzeitung“ po slovensko pisati začel!

Iz Celovca. (Nemško in avstrijsko planinsko društvo.) Leta 1882 in 1883 smo brali v časnikih, kako pridno je to društvo po Nemškem nabiralo milodarov za tiste kraje na Tirolskem in Koroškem, ki so po Dravi in Zili trpeli škodo. To je res lepo in vse hvale vredno! Tudi to, kar smo ravno kar zvedeli, moramo pohvaliti. To nemško in avstrijsko planinsko društvo namreč bo na svitlo dalo „red za planinske vodnike na Koroškem“; ta red — Bergführerordnung — se bode tiskal v nemškem, francoskem in slovenskem jeziku. Ko bi znani naš prijatelj gosp. baron Jabornegg še bil načelnik tega društva na Koroškem, javeljne bi bil tega dovolil. Pa zvrgli so ga in torej dobijo naši planinski vodniki bukvice tudi v slovenskem jeziku. Prav dobro! Pri vsem tem pa vendar očitno povemo, da se s tem društvom ne moremo poprijazniti. Mi smo zvesti katoličani in trdni Avstrijanci. Zatorej se bojimo, da ta ljubezen zunanjih Nemecev do Tirolcev in Korošcev ni pristna, ni čisto zlato.

Dostikrat beremo, da je po Nemčiji stiska in grozna revščina; beremo, da se jih iz Nemčije veliko preseli vsako leto v druge kraje in si išče srečnejše domovine, — beremo, kako v Berlinu vsak dan 12.000 siromakov nasitujejo v ljudske kuhinji. Bojimo se, da bode to nemško to je: prajzovsko in avstrijsko društvo o pravem času visoke obresti tirjalo za svoje milodare. Bog ohrani in varuj katoliško vero in ljubo Avstrijo! Bog hotel, da to društvo ne ravna in gladi po Tirolskih in Koroških planinah tistih cest, ki držijo v naš Trst, — Bog hotel, da se nikoli ne vresniči občie znana velikonemška pesem: Od Balte do Adrije, od Helgolanda do Trsta mora vse nemško biti! —

Iz Bekštanja. (Ktere poslance bomo volili?) V našem Beljaškem volilnem okraji znamo Slovenci le potem zmagati, ako se dogovorimo s konservativnimi Nemci takó, da njim prepustimo enega poslanca, enega pa mi postavimo. Nemci priporočajo Karla Kreinerja, posestnika in cerkv. ključarja v Oberdorfu pri Trebnem. Za Slovence, slišim, da kandidira gosp. dr. Fr. baron Martinetz, c. k. notar v Rožeku. Poznam tega moža, je sicer rojen Nемеc, pa spoštuje slovenski jezik, zato se ga je tudi naučil. Z liberalci se nikdar ne pajdaši. Sam sem ga slišal, kako se je hudoval na sedajno šolo. — Opomba vredništva. Mi ga poznamo za učenega, krščanskega in pravičnega moža.

Izpod Dobrača. (Volitve.) Mi volimo v Šmohoru. V našem volilnem okraji so Slovenci in Nemci. Zato bomo volili enega Slovenca, pa enega Nemca. Za slovenskega kandidata bi najrajši videli gosp. Šnabelna, posestnika v Zahomcu pri Z. Bistrici. To je poštenjak, ki je bil odlikovan od samega cesarja. Gotovo se bo potegnil za Slovence. Med nemškimi možmi pa ne vemo boljšega, kakor je umetni mizar in posestnik g. Tomaž Waldner v Vratnej vesi (Rattendorf.) On je krščansk, pošten in učen mož, in bo tudi Slovcem pravičen. Šnabel in Waldner sta oba kmetovalca in poznata kmečke težave in potrebe. Gotovo bota le to zagovarjala, kar bo za kmeta dobro in koristno. — Opomba vredništva. Ta dva gospoda sta nam priporočena tudi iz drugih strani.

Iz Beljaka. (Tri za Slovence imenitne reči.) V Beljak bomo dobili vodstvo Rudolfove (zdaj državne) železnice. Imenitno je to, da so državne železnice dobile povelje, da morajo v slovenskih krajih odgovarjati na slovenska pisma občin in zasebnih strank po slovensko. Slovenci, poslužite se te pravice! Ako bote železnici dopisovali slovensko, potem bodo morali nastavljeni slovenske uradnike, da bodo znali po slovensko odgovarjati. S tem bomo našim sinovom odprli pot, da dobijo službe pri železnici. Ako bomo pa po nemško dopisovali, na taka pisma tudi nemški uradniki lahko odgovarjajo, in res bodo potem nastavljali večinoma nemške uradnike.

Imenitno za koroške Slovence je tudi to, kar so svitli cesar pisali deželnemu zboru dalmatinskemu. Tam je namreč hrvaška večina sklenila, naj deželni zbor uraduje samo po hrvaško. V Dalmaciji je pa tudi nekaj Lahov in tem ta sklep ni bil po volji. Cesar pa so rekli, da se manjšina ne sme prezirati, da mora deželni zbor in odbor za Lahe uradovati in pisati po laško. V Dal-

maciji je komaj 40.000 Lahov; toliko več imamo pravice mi koroški Slovenci, ki nas je 120.000, torej tretjina, tedaj bo moral tudi Koroški deželni odbor nam Slovcem pisati po slovensko.

V isterskem deželnem zboru pa so se prepirali zavoljo šol. Prav po volji nam je to, kar je predlagal in priporočal slovanski poslanec Spinčič. Rekel je namreč, naj se otroci podučujejo v maternem jeziku, laški otroci naj se ne jemljejo v slovanske šole, slovanski otroci pa tudi ne v laške šole. Za kakih pet ali šest laških ali nemških otrok se ne more posebna šola napraviti. Lah so sicer zavrgli ta pametni predlog; mi pa upamo, da bo to scasoma vendar obveljalo; saj bo dunajska vlada morala nekaj storiti, da se enkrat konec naredi tem šolskim preprirom.

Iz Slov. Blajberga. (Občinske priklade.) V št. 4 letošnjega „Mira“ je nekdo pisal nekaj neresničnega iz naše občine. Ni res, da so pod sedajnim županom občinske priklade narastle na 33 odstotkov. Te priklade znašajo le 25 odstotkov. Da so nekaj više od prej, tega ni župan kriv. Ko se je namreč zemljiščni davek nekterim posestnikom, posebno nam Blajberžanom, skor za polovico znižal, za kar smo sedajni vladi in naši večini v državnem zboru prav hvaležni, moral je župan povišati odstotke od priklade, ker bi sicer ne bil dosti dobil v svojo blagajnico. To je dopisnik pozabil povedati! Da pa župan ne more shajati brez povišanih priklad, to bo vsak spoznal, če vé, da je prevzel 356 gld., občinskega dolga od let 1879 do 1881. Te stroške nam prizadevajo največ bolni delavci Podljubelčani, ki po svetu hodijo in tu pa tam zbolijo. Kakor slišimo se bodo Blajberžani ločili od sedajne Podljubelske občine in naredili svojo lastno občino. Če se to zgodi, potem naj se še Podljubelčani odlupijo od Kapelčanov in naj se pridružijo Borovljancem. V Borovljah in Podljubelom so fužine in fabrike, zato se ti oboji nekako bolj vjemajo. Naj se toraj združijo Borovčiči s Podljubeleci; Blajberžani z Ljubelom pa naj bojo sami za se.

Iz Spodnjega Roža. (Naš kandidat.) V Borovskem okraji smo vsi te misli, da bomo volili za deželnega poslanca gosp. Martina Štiha p. d. Šlemica, župana v Svetnej vesi. Ker slišimo, da so ž njim zadovoljni tudi slovenski volilci Celovškega okraja, zato ga smemo že imenovati našega kandidata. Za drugzega poslanca bomo pa volili tistega, ki ga bodo priporočili nemški konservativi. — Opomba vredništva. S tem dopisom se mi popolnoma strinjamo. Gosp. Štih naj bo naš kandidat za Celovški okraj.

Iz Apač. (Kako nemškoliberalci lepo skrbijo za kmete.) V bližnjem Grabštanji imajo nemškoliberalci vse vajeti v svojej roci — pri občini in pri šoli. Blizo Krke so travniki, na ktere iz Sepca svojo živino past gonijo. Tam je bilo treba novega plota. Pričakovalo se je da bode g. župan Seebacher oklical, kdo da je volje ta potrební plot narediti boljši kup. Ta gospod pa je drugači obrnil; imel je ravno nekaj posekanega lesa, ukaže kole zabiti in rante potegniti in plot je nareden. Pa pripoveduje se, da je lesovje že staro in prhlo, da ga bode skoraj spet konec, da pri tleh krajnikov manjka, ki bi svinjam branili v škodo in da je plot za 42 gld., ktere je gosp. Seebacher zarajtal, veliko predrag; slišal sem trditi, da bi ga bil

marsikdo postavil za 20 gld. — Pred 10 leti je bil gosp. Mikula, posetnik na Sepci, načelnik krajnega šolskega sveta. Potegoval se je za to, naj bi se otroci učili najprej v maternem, slovenskem jeziku, in po tem še le tudi v nemškem. Zavoljo tega je bil nemško-liberalnim Slovencem strašno na poti in je moral pri vsaki priložnosti požirati grenke in debele besede. Posebno so njegovi nasprotniki s tim razdražili in šuntali ljudi, da je le on kriv, da morajo zavoljo šolskih zamud plačevati toliko kazen ali pa sedeti. Sedaj pa so nemško-liberalci za načelnika krajnega šolskega sveta izvolili prav vnetega liberalca in zraven še trdega Nemca iz Tirolskega. Zdaj še le ubogi starši prav čutijo težko butaro liberalne šolske postave. S solznimi očmi mi je nekdaj pravil, da je bil nek oče, ki s svojimi rokami preživlja svojo družino, obsojen, ali plačati, ali 20 dni sedeti. Uboga sirota si ni vedel pomagati, napisal je pismo in ga poslal naravnost presvitlemu cesarju. Kako se je ta pravda končala, nisem mogel zvedeti. Nič ni slišati, da bi ta od liberalcev izvoljeni načelnik moral požerati tako grenkih in debelih kakor gosp. Mikula. Vse pa je veselo novice, ki se razširja po celem okolici, da je namreč šolski načelnik moral odstopiti; došel mu je menda iz Dunaja od vodstva južne železnice tak ukaz. — Slovenci! tako po očetovski skrbijo nemško-liberalni Slovenci za kmečko ljudstvo, — in taki se vam ponujajo, da bi jih volili za volilne može ali še celo za poslance v deželni in državni zbor. Bodite vendar previdni in pametni!

Iz Žel. Kaple. (O rajnem gosp. Božiču. Izpraznjena duhovnija v Kortah.) Naši sosedi v Kortah so žalostni, ker jim je umrl duhovni pastir č. g. Janez Božič. Bil je ta duhovni gospod posebno bistre glave in je mnogo pisal za slovenske časnike, kakor za „Novice“, „Danico“, „Vedeža“, „Glasnika“ itd. Tudi je spisal knjige „živiljenje zamorcev v Ameriki“, „Vodilo grešnikov“, „Platonov Kriton“. Delj časa je bil vrednik „Slovenca“, ki je izhajal v Celovcu, in zadela ga je v tej službi tudi nesreča, da je bil obsojen v 2 mesečno ječo in 100 gld. globe. To je bil tedaj eden naših starih vojščakov, ki so se poganjali za slovenske pravice. Bog mu daj nebesa!

Zdaj je izpraznjena duhovnija v Kortah. Tam ni slabo za duhovnika. Cerkev ima ustanovo, iz ktere vleče duhovnik 400 gld. na leto; poleg tega ima nekaj polja, da zamore roditi nekoliko živine. Opraviti ima pa prav malo, ker je v Kortah le 120 duš. To je pravo mesto za kakega vpokojenega gospoda. Če ima le 200 gld. pokojnine, dá to z ustanovo 600 gld. gotovega denarja. Rajni g. Božič je bil v Kortah 17 let in je bil prav za dovoljen. To je že res, da so Korte v hribih in da tamošnji duhovnik ne pride s svetom dosti v dotiko. Pa nekteri gospodje so rajši v samoti, posebno taki, ki se pečajo s knjigami in studijami. Za takega gospoda bi bila ta služba kaj pripravna, ker ne daje dosti službenih opravkov. Na Koroškem pa duhovnikov tako silno primanjkuje, da je mil. gosp. knezoškofu nemogoče, ktereга poslati v Korte. Morda se kateri slovenski gospod iz kake druge škofije oglasi? Želeti bi bilo.

Iz Medgorij. (Bog daj norcem pamet; volilna pravica; ogenj.) G. Mačnika menda luna trka, da misli, mi „Koroški pavri“ smo tako

neumni, da se mu bomo vsedli na njegove limance. Zdaj ko so volitve pred durmi, kako lepo in sladko poje in žvižga po slovensko; po volitvah pa spet vse drugači pisari; zdaj smo Slovenci „ljubi bratje“ — „ljubi sodeželani,“ — po volitvah bomo pa spet „Windische“, „Wenden“ itd. Lejte jo figo; gosp. Mačnik nismo tako abotni kalini ali gimpeljni, da bi vašega žvižganja ne poznali. — Po noveji volilnej postavi voli jih pri nas veliko več; skoraj polovica naše občine, ki zdaj voli, prej ni imela volilne pravice. Lepa hvala gosp. Einšpieler-ju, ki so v deželnem zboru prvi vložili predlog, naj se prenaredi volilna postava. — Ni dolgo, kar smo imeli tukaj dva požara; hiša in skedenj sta pogorela posestniku na Rutah, drugemu pa v Voglah. Senoseki so hitro prileteli in ubranili, da Vogle niso cele pogorele.

Iz Podjunske doline. (Kdo bo naš poslanec?) Veseli nas slišati, da nas hočejo č. g. Einšpieler še zanaprej braniti v deželnem zboru. Za družega kandidata pa še nič ne vemo. Eni pravijo, da bi bil pripraven gosp. Aleš Otič p. d. Kušter, posestnik v Šmartnu pri Rudi. Drugi spet govorijo o gosp. velikoposestniku Sajovicu. Tretji pa pravijo, da bi morda kazalo voliti gosp. Murija, župana na Jezeru. Treba bo, da se kmalu zmenimo, ktereга iz teh treh gospodov postaviti, da ne bo nazadnje kake zmešnjave.

Iz Podjunske doline. (Nekaj za tiste, ki radi v Velikovec in Pliberk na trg hodijo.) Kdor v tržnih dneh v Velikovec ali Pliberk zahaja, je gotovo že zapazil, koliko se lutrovskih sv. pisem med ljudi razpeča. Morebiti si tudi ti, ljubi bralce „Mira“ take bukvice prav po ceni za 20 kr. kupil in domu prinesel, pa si se ž njimi vendar le namazal. K prvemu bi jih po pravici lutrovski krošnjari zastonj moral dati, in drugič: te bukve so lutrovske. Kakor že na prvem listu spodej vidiš, jih izdaja britanska družba sv. pisma. Letos je g. profesor Štritar na Dunaju bukve pregovorov v slovenščino prestavil in v kratkem jih bojo spet začeli kmetom ponujati. Naj torej tukaj več kaj o tej lutrovski družbi ali bratovski povem. Pričela se je že pred 200 leti, in se naglo razširila po vsem svetu. Zdaj je neki že 10 tavežent takih bratovščin. Britanska je največja med njimi in ima na 2½ milijonov gold. letnih dohodkov. Ona je izdala lansko leto skoraj 3 milijone bukev. Tudi slovenskih je bilo lani 3243 razpečanih. Lutrovski krošnjari (kolporterji imenovani) jih po trgih in oštarijah ponujajo po 20 kr. — kdor pa noče plačati, se mu bukve zastonj vsilijo. Potem pa se po svojih časnikih hvalijo, rekoč: „Naša (lutrovska) reč jako napreduje! Tudi slovensko ljudstvo se hvaležno skazuje za visokodušni dar — ne tako njegovi duhovniki, privrženci Rima itd. V Ljubljani so takega kolporterja kot antikrista iz mesta prepodili; tukaj na Koroškem, se ve da, se kaj takega njemu bati treba ni; — pa bodite modri Slovenci! in ne jemljite lutrovskih sv. pisem, tudi zastonj ne, in ako jih že doma imate, vržite jih v ogenj.

Iz Dunaja. (Slovenci, čujte, kaj pravijo mil. g. linški škof o volitvah.) Kako imenitna reč so volitve, spoznamo tudi iz tega, ker so mil. g. škof v Lincu v gorenji Avstriji nalašč zavolj volitev izdali pastirsk list. Ta stari, za

čas Božjo toliko vneti škof pravijo med drugim: „Volite prave katoliške može za poslance. Ako dobimo v deželnem zboru konservativno večino, koliko plevela se bo lahko zadržalo, koliko dobrega vsejalo! Tudi jes bom potem z veseljem zahajal v deželno zbornico, kjer sem do zdaj toliko grenkega prestal. Zakaj tako duhovnikov primanjkuje? V naši (linški) škofiji je 110 duhovniških služb izpraznjenih (pri nas na Koroškem je ravno taka!) Mladenči so videli, kako so liberalci zasmehovali in preganjali duhovščino, zato niso hoteli stopati v duhovna semenišča. Če dobijo spet liberalci vso oblast v roke, bo primanjkovalo še zmirom več duhovnikov. V letih sem že in blizo smrti. Pa najbolj me to boli, da bom moral svojo čredo zapustiti brez potrebne števila duhovnih pastirjev. Prosite torej Boga za srečne volitve, in jes bom v ta namen zaukazal očitne molitve.“

Zdaj ste slišali, ljubi Slovenci, kaj pravijo mil. g. linški škof, da je treba moliti za srečne volitve, namreč za to, da se izvolijo pravi, pošteni katoliški može za poslance. Zato je pa tudi vsak pri svoji vesti zavezan, storiti vse, kar premore, da se odrinejo liberalci, in se volijo može, katerih geslo je: „Vse za vero, domovino in cesarja!“

Kaj dela politika.

Politika miruje. Le za volitve novih deželnih poslancev je nekaj gibanja. Na Moravskem so Čehi zmagali, liberalci pa so zgubili enajst sedežev. Liberalcem povsodi klenka. — Celovška kupčijska in obrtna zbornica je sklenila, potegniti se za to, da se puškarjem ne bodo delale več zapreke, ko puške v Bosno pošiljajo; in za to, naj bi se železniške tarife do Trsta znižale, da bi se koroška moka ložej tje pošiljala. Iz tega se spet vidi, kam koroški pridelki grejo: puške v Bosno, moka v Trst. To pa niso nemški kraji, in vendar se pri nas le za nemštvo toliko potegujejo! Tudi se je kupčijska zbornica pečala s postavo, po kateri bi se moralo skrbeti za take delavce, ki so se poškodovali pri delu v fabrikah. Zbornica je tako postavila odsve-tovala ter išče vsake sorte izgovore, da bi ja bogatim fabrikantom ne bilo nič treba storiti za svoje ponesrečene delavce. To so prijatelji ljudstva, liberalci! Le volite jih v različne zборе!

Na Tirolskem je bil odstavljen deželni šolski nadzornik Scholz, ker je le liberalce poslušal, pa se premalo oziral na kmečke prošnje za šolske olajšave. Zdaj je vse veselo, ker upajo, da dobijo boljšega šolskega nadzornika.

Za poduk in kratek čas.

Narodne pravljice in pesni koroških Slovencev o Turkih in o kralju Matjažu.

(Dalje.)

Z molitvami in procesijami ohrabrilo se je ljudstvo. Dobrovoljno in veselo podajala se je mladina na mejo Vogersko, da bi sukala vitežki meč zoper sovražnika krščanske vere. Tisti pa, ki se ostali doma, molili so zanje. To vidimo iz sledeče pesni, ki je zapisana v Goričah na Ziljskem

„Al jes pobič v vojsko pojdan,
Saj ne pojdan ko jes sam,
Z meno pojde še Marija,
Ježiš bode pa moj špan.“

Al jes pobič v vojsko pojdan,
Saj ne pojdan sam za se,
Pojdan le za svojo žvahto
Noj za svoje bratre vse.

Al jes pobič v vojsko pojdan,
Prósite Bogá za me,
Al jes v nebesa pridán
Bon pa prosuv za vas vse.

Bievo sukenco mi dajte
Dajte sabelco ojestro,
Da pobič frišno pomaširan
Djelc v deževo vogersko.“

Iz Borljan na Zili ohranjen je nam ta-le odlomek slične pesni:

„Sabelco sen žie nabrusov,
Da se bon na fajnta skusov,
Jenan bon djav gvaveo preč
Drujan pa skoz srce meč.“

V Kotmarej vesi pela se je sledeča lepa pesnica:

„Ana konjča bom si kupov
Ana konjča šimlasta,
Oj pa daleč ha pojiedzim
Ta dov na mejo vogersko

V ano roko vzamam pukšico
V druho svetvo sabelco,
Pa prov frišno se bom skusov
Za sveto vero katóliško.“

(Dalje pride.)

Smešničar.

Blažičev Jakec šel je Andrejčevega Miha za birmskega botra prosit. Miha mu reče: Boš moral že kam drugam iti botra prosit, ker jaz nimam denarja. Ali naš Jakec, dobra dušica, pravi: Le pojdite, le pojdite mi za botra. Če mi takrat le en goldinar daste, za drugega Vas pa že počakam!

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Ko se bo ta list razpošiljal, bomo Celovčani že pozdravljali Nj. ces. visokost cesarjeviča Rudolfa in njegovo visoko gospo. Bog ju ohrani na blagor Avstrije! Mesto je lepo ozaljšano. Čudno je, da se je za slavnostni govor izbral g. L. vitez Moro, ud fakijske opozicije. Več priobčimo prihodnjic. — Inženir Schalla se je skazoval tudi v Celovcu in hodil po ognji, da se je res čuditi. Iznašel je namreč tako obleko, kterej ogenj nič ne more. — Iz Grabštanja se piše, da bodo imeli slabo letino. Neprestano deževje je pokvarilo žito in sadje. — Pri podobarju F. Ozbiču se vidi lep angelj iz peščenega kamna, ki je namenjen za cerkev v Wolfsbergu. — Nov konservativen list v nemškem jeziku bo izhajal v Celovcu. Mil. g. knezoškof Funder so dali za ta list 1000 gl. podpore. Ako bo list pravičen tudi nam Slovincem, kakor pričakujemo, potem ga bomo podpirali tudi

mi. — V Beljaku se letos odpre dekliška izobraževalna šola (Mädchenfortbildungsschule.) — Na 6 let ječe je bil obsojen M. Bibermann, bivši nočni čuvaj v Hüttenbergu, ker je bajto Marije Werzer zažgal iz osebnega scvrastva do posestnice. 60 letni mož je to storil zavolj svoje ljubice, katero je pustila Werzer malo poprej zapreti! — Dva isterska „jesiharja“ sta padla pri Brežah s konjem in vozom v globočino in se do smrti pobila. — V Podkloštru so nedavno kuhali „ortsgruppe“ nemškega šulferajna. Samo tega je še manjkalo, zdaj so pa ljudje v Podkloštru in na Vratah popolnoma srečni. Če gospod Rieger ne bo slovenskim kmetom zacementil vseh ran, potem jih nobeden ne bo! — Za okrajnega sodnika v Velikovec pride g. Friedrich Richter iz Vranskega. Za adjunkta k deželni sodnji v Celovec pa pride g. dr. Aleksander Globočnik. Oba znata slovensko. — Veselico na korist nemškemu šulferajnu bodo napravili v Timenici. Slovenski kmetje imajo pa dosti drugih potreb, ne bodo dajali za tako društvo, ki le združbo dela po vseh deželah. — V Dholici sta dva napadla in oklala Šnicovega sina iz Grabštanja. Fant leži v bolnišnici, una dva so pa žandarji prijeli in v Celovec gnali. — V Gospodovski romarski cerkvi so tatovi polomili in oropali štiri kamnite in železne pušice. Duh časa!

Na Kranjskem. Devet kovačev in deset učencev podkavske šole naredilo je preskušnjo za podkovanje konj. Vsi so preskušnjo dobro napravili. — Za predsednika deželne sodnje v Ljubljani je imenovan g. Kapretz. — Za knezoškofa ljubljanskega so imenovani č. g. dr. J. Misija, stolni korar v Gradcu. Vse jih hvali. — Umrl je č. g. Franc Kramar, korar ljubljanske škofije, bivši deželni poslanec itd., stric državnega poslanca g. Kluna. — „Kruh nebeški“ se imenuje molitvene bukvice, ki se dobijo v katoliški bukvarni za 70 kr., v usnji z zlato obrezo pa za 1 gld. 20 kr. Kdor ima slabe oči, naj si kupi te bukvice, ker je tisk tako debel, da se tudi pri slabem pogledu lahko bere. Bukvice imajo 474 strani in je mnogo mašnih in drugih molitev, posebno k presv. Rešnjemu telesu, zato se te bukve posebno priporočajo za tiste, ki so pri bratovščini presv. Rešnjega Telesa. — „Mlekarstvo“ se imenuje knjižica s podobami, katero je spisal g. kmetijski učitelj G. Pirc, da kmete podučí, kako je treba ravnati z mlekom. To knjižico toplo priporočamo vsem gospodarjem, saj velja le 10 kr. — Ogenj je bil v Velski fabriki. Škode je 20.000 gld. — Birma bo v Ljubljani 20. julija. Birmovali bodo mil. g. dr. Glavina, škof Tržaški.

Na Štajerskem. Slovensko pevsko društvo v Ptujci je pelo na god sv. Cirila in Metoda „Miklošičevo mašo“ s tremi ulogami. — Novo posojilnico so napravili v Št. Petru pod sv. gor. — V Račah je bil shod volilcev. Prišlo je mnogo kmetov. Vsi so rekli, da bodo volili slovenske poslance. Tisti Franc, načelnik postaje pri železnici, ki je zvalil Celjske nemškutarje v Št. Jur, je prestavljen v Postojno. Zakaj pa ne na Nemško?

Na Primorskem: Slovani v Trstu so si napravili jako lepo čitalnico, ki še daleč prekosi ljubljansko. — Morsko bitko za poskušnjo so napravili pri Trstu. Še iz Dunaja so prišli ljudje to

bitko gledat. — V Črničah so si postavili novo farno cerkev. Vsa čast gosp. dekanu Cibiču, ki so se toliko potrudili za to reč! — Na spodnjem Krasu je naredila toča veliko škode. — Lošinski Ellushegg je prestavljen v Pulj.

Službo cerkovnika ali mežnarja išče mlad, neoženjen mož, ki je bil do zdaj cerkovnik na dveh krajih in ima dobro priporočilo, pa želi priti iz mesta v kak slovenski kraj. Več se izve pri vredništvu „Mira“.

Loterijske srečke

od 5. julija.

Linc 73 20 71 38 18

Trst 77 21 37 80 71

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pibberk	
	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	
Pšenica . . .	3 99	3 80	3 65	3 66	4 26	3 75	4 10	3 97								
Rž	3 47	3 70	3 25	3 17	3 28	3 25	3 70	3 34								
Ječmen	3 22	—	2 70	—	—	2 65	2 90	2 59								
Ajda	2 80	3 50	2 80	3 5	—	—	2 90	2 88								
Oves	1 76	2 20	1 80	1 64	1 65	1 45	1 90	1 81								
Proso	—	—	2 90	—	—	—	—	—								
Pšeno	4 94	—	—	4 75	4 50	—	5 20	4 91								
Turšica	2 66	3 50	2 65	2 92	2	2 50	2 80	2 72								
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—								
Leča	3 53	—	3 50	—	—	—	—	—								
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—								
Fižol bel . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
„ rudeč	—	—	—	—	—	—	—	—								

Na birne se plača v Celovci pšenica po 6 gl. 39 kr. rež 5 gld. 55 kr., ječmen 5 gld. 18 kr., ajda 4 gld. 48 kr., oves 2 gld. 80 kr., pšeno 7 gld. 90 kr., turšica 4 gld. 25 kr. Te številke kažejo, da se je žito podražilo, najbrž zato, ker starine zmanjkuje, novine pa še ni. Morda pa tudi zato, ker se letos povsodi obeta le bolj borna letina; na Ogerskem so le v redkih krajih zadovoljni. Tudi goveje meso se je spet podražilo v Celovcu. Maslo je po 1 gld., puter 95 kr., špeh frišen 78 kr., prekajen 84, mast 80 do 88 kr. kilo. Seno je od 1 gld. 60 kr. do 2 gld. 20 kr., slama 1 gld. 60 kr. do 1 gld. 96 kr. meterski cent. Drva po 85 kr. do 1 gld. 10 kr. kvadratni meter.

V tretjič pridejo na dražbo:

28. julija: E. Strasserjev delež pri hiši št. 112 ulice „Neue Welt“ v Celovcu, cenjen 450 gld., pri deželni sodnji v Celovcu

28. julija. Hiša Tereze Tomazič v Celovcu (Velikovoško predmestje št. 23. cenjena 6823 gold., pri deželni sodnji v Celovcu.

30. julija. Binderjeva p. d. Hafnerjeva bajta v Brdu (Egg) pri Beljaku, cenjena 788 gld., pri okr. sod. v Beljaku.